

CENA lista: U pretplati za čitavu god. K 48.—, za polugodište K 24.—, tromesečno K 12.—, mesečno K 4.—, u maloprodaji 16 fil. pojedini broj. OGLASNI primaju se u upravi lista trg. Cuztoza i Tisak Jos. Nespotića.

Sedma IV.

Ustanovna skupština mesnog odbora Narodnoga veća za Pulu.

Poziv Hrvatskog Lista, upravljene na Slavene, pobudio je u našim redovima ushit i oduševljenje. Posle četirigodišnjeg tamnovanja zapirio je opet dah slobode, a da nije bilo briga i muka, što su nužna posledica dugotrajnog ratovanja, mislili bi bili, da živimo opet u sretno mirno doba i da nemamo drugih briga, nego da činimo skupštine i da se na njih razgovorimo. Ali kako je danas vreme ozbiljno, imala je i skupština poseban ozbiljan karakter. Nisu to bili samo oduševljeni ljudi, koji su toj skupštini prisustvovali, bijahu to ljudi, koji su se štitili poštenom, da uredi upravo životna pitanja našega naroda, da njemu i ostalima prištede daljnje krvave žrtve i da im omogućе čim brži i sretni povratak u domaju a do onda zajamče čim povoljnije životne uvete. Kao prvi se uvel smatra sveopće zadaća, da se najpre zajamči mir i red i da se na taj način Narodnom odboru omogućу poodnosan rad. Momčad ratne mornarice može biti uverena, da ovaj ustanovljeni odbor ide jednako zatim, da se za nju brine i da ju čim prije izbavi iz ratnih tegoba. U ovom odboru sede samo narodni ljudi, koji nisu stupili u nj radi slave i radi govorika, već jednako za to, što su si sveći; kakve pogibelji za naš narod i našu momčad mogu nastati, poduzme li ova nepromišljeni jedan korak.

A takve se pogreške ne daju više popraviti. Imade možda još uvek ljudi, koji bi hteli zasejati među narodima razdor i svadju — ali tom nastojanju moramo odlučno da se odupremo a mislimo, da će nas vasceli naš narod u Puli razumeti i u našem nastojanju potpomagati. Pogotovo nije danas doba, da se suviše veselimo i oduševjavamo, kad moramo raditi, da spasimo baštinu, koju nam pušta kao oštetu za našu krv i za naše žrtve, stara država. A isto tako je potrebno, da susrećemo prijateljski i obzirno sve ostale narodnosti na brodogradnici i izvan njih, jer danas nismo više neprijateljski narodi, danas smo svi skupa iscrpljeni i nesretni narodi, kojima je rat, zudaо groznu štetu i koju štetu moramo da nadoknadimo. Sada, kad se rastajemo sa našim severnim susedima — neka ostane taj rastanak obojtel milom uspomenom, da smo se po tolikoj mržnji sastali barem za trenutak kao ljudi, koji imaju milosrdja i razumevanja za uzajamnu sudbinu.

A ovo je naš narod veoma dobro shvatio. Niti na skupštini niti pred skupštinom nisi čuo nijedne neprijateljske reči o kojem drugom narodu. Baš protivno bila je sveopća želja, da se mađžarskim i nemačkim vojnicima pomogne, da se podupiru njihove želje i da im budemo što više na ruku. Sami mornari naše krvi preporučivali su našem odboru, da bi se zauzeo također za njihove želje — a o tome mogu svi biti uvereni, da će u tom pogledu naš odbor izvršiti u potpunoj meri svoju dužnost.

Takvo bijaše raspoloženje pred skupštinom a jednako tečajem nje. Sakupilo se u pred Narodnim domom oko 3000 ljudi i ovi 3000 ljudi, koji toliko vremena nisu imali prilike, da se razviku i raspevaju, ostali su mirni, pristojni i dostojni velikog momenta. Samo zrelost našega naroda i osećaj odgovornosti, koji se u nj ucepilo, omogućili su nam u toj sveopćoj nervoznosti, koja je pred nekoliko dana zavladała, da naša skupština bude tako imponantna i naša manifestacija tako kulturna i dostojna svake pohvale. Pučanstvo koje je čitavi sat strpljivo čekalo pred Narodnim domom, jer nije moglo ući u dvoranu, opevalo je svoju himnu i se onda razišlo bez demonstracija i bez izgreda. Ko poznaje raspoloženje, znače, koliko su si samopregaranja naložili ovi ljudi u tom trenutku, kad su znali, da su oni gospodari svoje sudbine a da je samoodredjenje naroda u njihovim rukama. Danas su dokazali, da imaju zaista prava na to samoodredjenje i da neće ta prava zloupotrebiti tudjima i sebi u propast: znali su brzdati svojim osećajima, svojom krvlju — i to je pobjeda vredna svakog priznanja.

Na samoj skupštini viđalo je radosno raspoloženje. Bilo je mnogo odobranja i povladivanja govornicima a videlo se, da su reči, što su dolazile iz ustiju staleža našega naroda, padale kao dobro i zdravo seme u srca naših radnika, naših mornara i ostalih naših ljudi. Danas se možemo nadati, da ćemo pregoreti najteže trenutke, koji nas još čekaju, o čemu nema dvojbe. Teške će još kušnje imati naš narod u Puli da prestane

— jednake onima, koje je prestao, kad je stajao pod tudjom komandom. Uvereni smo, da će ih prestati i danas, kad zapoveda sam sobom. Jer o tome nema dvojbe, da će sve, što će pokrenuti naš mesni narodni odbor, biti samo zapoved svako pojedince našega naroda sebi i da će taj narodni odbor naložiti samo ono, što ti si i inače svaki razboriti i pametni narodni čovek morao sam sebi nametnuti. Zahvalni i harni našem narodu možemo danas da javimo svetu, da su naši mornari i naši radnici zrelji ljudi, dorasli velikom vremenu.

Predskupštinom.

Pošto su se jučer u Puli dogodili važni događaji, to se je proširio Narodni odbor u 5 sati poslepodne, jedan sat pre skupštine, sastao, da udari temelje večanja u samoj skupštini obzirima na te događaje. Sastavila se također lista predsekulstva i odbornika, što se imala predložiti skupštini za izbor stalnog mesnog odbora. Dok je to večanje privremenog odbora trajalo, dolazili u ulice i dvorane glasovi žene množice, što se sakupljala, a redatelj su već pre 6 sati javili, da je velika dvorana Narodnog doma prekrapa pukom i to ponajviše radništvom i momčadi mornarice po jednakinim delovima.

Skupština.

Točno u 6 sati počeo je privremeni odbor na otvorenje skupštine. Teškom mukom dopri su odbornici do podlupina, kroz silan narod, koji je burno pozdravljao narodnu sazivaše skupštine. Predsednik privremenog odbora dr. Scalier otvorio je skupštinu nagovorom, u kojem je pozdravio prisutne, te za tim odmah prešao k 1. točki programa. Govorio je općenito o Slavenstvu od vremena tik pred ratom sve do danas, obazrući se osobito na Jugoslavene. Govorniku je bila otešćana zadaća prošetiti usklikima veselja i ushićenja. Prof. Šepić podao je kratki zemljopisni i narodnopsni oris o Jugoslaviji. Skupštinar su ga pažljivo slušali i sa poklicima podcrtavali njegove brojke o napučenju jugoslavenskih zemalja. K trećoj točki "Narodna organizacija — Narodno veće" dao je reč predsekulatelj gospodinu Lacku Križu, koji je zorno i svojim dominantnim glasom znao baš pučki da prikaže važnost svake narodne organizacije, a napose njzinu vrednost u sadašnjem momentu. Naglasio je važnost Narodnog veća i pročitao poznatu zagrebačku objavu tog veća. Na to se prešlo na izbor mesnog odbora. Pošto je privremeni odbor uzeo u obzir za čast odbornika za Narodnu obranu fregatnog kapetana g. Metoda Kocha, poznatog u Puli brata Slovenca iz Ljubljane, to je predsekulatelj skupštine kao uvod k četvrtoj točki dnevnoga reda nakon kratke karakterizacije gospodina Kocha, zapitao skupštinare, da li dozvole, da im bude predstavljen. Nakon debate pro i contra skupština je jednoglasno pristala na to, da nastupi kao govornik na skupštini i da se predstavi narodu. Pročitana je bila za tim lista kandidata za odbor, koja je bila poklicima jednodušna prihvaćena. Obzirom na ovačaje prilike uzeo se u obzir veći odbor, nego li ga predlaže "Narodno veće" u Zagrebu; kojemu će se ova iznimna mera predložiti na odobrenje odgovarajućim obrazloženjem ustmeno po snuč izabranom predsedniku mesnog odbora, koji doskora putuje u Zagreb.

U odbor bili su izabrani: Predsednikom odv. dr. Lovro Scalier, podpredsednikom odv. dr. Mirko Vračović, tajnicima odv. prevodnja dr. Stojan Brajša i pučki učitelj Ante Šabali, blagajnikom aršenski radnik Petar Rancić. Odbornicima: za narodnu obranu: fregatni kapetan Metod Koch; za prehranu i promet Lacko Križ; za provedenje potanje rad ičke organizacije: dr. Mario Krmpotić; za školstvo: Fran Barballić, školski nadzornik i za organizaciju i agitaciju: Josip Basalli. Posle izbora bila je pročitana sakupljenom narodu sledeća svečana progosa:

Kunemo se pred Bogom svemogućim i pravednim da ćemo biti verni sinovi najvećeg Jugoslavi. Neka bude proklet za sva iko, koji će ikada zaboraviti, domovinu naša! Neka usadne desnica naša, ako ikada dođemo ruku na brata svoga! Ne naše nam hoće potkoja u grobu i neka budu razasute kao preva, ako budem povredio jedinstvo Slovenaca, Hrvata i Srba. Prokletstvo potomaka neka je molitva za

onoga, koji ne ljubi slobode naroda svoga! Pođe mu ne rodilo, more ga progutalo, brda se shvala na njega, koji te izda Jugoslaviju naša. Verni ćemo ti biti do zadnje kapi krvi Jugoslavije naša. Verni ćemo ti biti do zadnje kapi krvi Jugoslavije, milovanje naše. Svečano obećajemo, da ćemo se u svemu i svačemu pokoravati našem Narodnom veću u Zagrebu odavno kao njegovom zastupniku mesnom odboru u Puli, kojega si narod izabrao svojom vrhovnom vlašću. Tako nam pomogao osvjetnik Bog!

Nastupio je momenat duboke tišine. Gospodin je Lacko Križ zvučnim glasom pročitao pretresljive reči a otkrivene su glave opetovali zaveru reč po reč prisutnici, duboko ganuti. Biće to jedan trenutak, koji naši neće tako skoro zaboraviti. Ova je prisega svom narodu na skupštini dolazila upravo iz srca a imade tim veću vrednost za svakog pojedinca, što je svaki žudio samo za tim, da se obveže napram svojoj domovini i da joj iskazuje one iste i još veće usluge, koje je dosada iskazivao tudjima.

Različiti govornici.

Posle svečanе prisega javiše se različiti govornici, najrazličitijih, u Puli boravećih naroda. Poznati svojim lepim i jasnim načinom, protumačio je gospodin Božidar Vljajć značenje tog dana te kao što i svi ostali govornici pozvalo prisutne na mir i red, kao glavnu zadaću sadašnjega trenutka. Za Čehе govorio je gospodin Sloboda, i za Nemce jedan momak ratne mornarice. Prisutni jugoslavenski i slavenski mornari dali su oduška svojoj volji, da žele za ovih zadnjih dana rata živeti u slozi i prijateljstvu sa svim narodima, pa i s Nemcima i Mađžarima. Za Talijane govorio je talijanski radikalni socialistički Talatin, koji je, kao što i naši govornici, izjavio, da je glavna zadaća domaćega jugoslavenskoga i talijanskoga pučanstva, da sačuva mir i poredak i da bi muniten javnog mira bilo samo u prilog nepozvanim trećima. O pripadnosti da će ove zemlje odlučiti mirovna konferencija a ovoj će se mirovnoj konferenciji morat narodi da pokore.

Pred Narodnim domom.

Dobra polovica pučanstva nije mogla prisustvovati skupštini u dvorani, pošto je ova bila prenapunjena. Radi toga je gospodin Lacko Križ stupio na balkon i prozborio narodu, koji je tamo bio sakupljen. Govornik je spomenuo četiri godine patnja i muka, koje smo prestali i sva progostva, koja smo proživeli i kako je ipak sinuo dan pravde i nečekivanom sjaju. Slovenci, Hrvati i Srbi, jedan narod, stvorili se u Zagrebu centralno narodno veće, a pozvali su sve gradove i sva mesta širom naše domovine, da si stvore podobore, koji će izvršivati volju vrhovnog narodnog veća. Za to se skupiše danas i naši Slaveni u gradu Puli, da si stvore takav mesni odbor, kojemu pripada važna za naš narod zadaća, a pogotovo u tom utvrđenom gradu. Ali tom narodnom veću, kao našem gospodaru, što smo si ga dobrovoljno nametnuli, moramo se pokoravati. On predstavlja našu narodnu vladu, a nećemo li da rušimo našu slobodu, moramo mu biti verni, odani i poslušni. A taj naš odbor traži danas od nas mir i poredak. Da taj naš odbor vrši svoju dužnost; dakle je naša dužnost, da se tom pozivu pokoravamo. Kazali su, rekao je govornik, da nameravamo sa strojnima puškama na Talijane, da ih ubijamo i koljemo. Baš protivno je istina. Mi želimo s Talijanima živeti u najboljim odnošajima bratstva i prijateljstva a danas nemamo baš nikakvoga razloga, da mrzimo na njih, budući da znamo, da njihova i naša sudbina zavisi o odlukama mirovne konferencije. Sa pozivom neka se izbegava svaka bućna manifestacija vršio je gospodin Križ svoj govori, burno pozdravljen od tisućglave množice.

Većanja sa poverenicima ratne mornarice.

Medju prisutnim pučanstvom bio je velik broj poverenika ratnih brodova i drugih institucija ratne mornarice. Posle zaključka skupštine obdržavao je Narodni odbor sednicu sa poverenicima momčadi ratne mornarice. Pre svega bio je ustanovljen broj poverenika i brodova te zavoda, koje zastupaju. Za tim se tim poverenicima dalo potanje informacije o njihovom nadalijem držanju, koje u glavnom ide za tim, da je dužnost naše momčadi na brodogradnici i u zavodima ratne mornarice, da ne krše narodnu disciplinu, koja je danas naša sve potrebna. Danas imademo u Puli već Narodni odbor, koji će se brinuti za našu momčad; a da ne bude zanemarjivo ni opravdane želje ostalih naroda u ratnoj mornarici, koji mogu

u jednakoj mjeri da računaju sa potporom našega narodnoga zastupstva. Pre svega valja istaknuti, da smo ljudi i da nevolje rata opeča danas i naš narod ali također i ostale narodnosti. Pomoće se dakle, gdje će biti moguće, a biće zavijeno o dobroj volji ostalih čimbenika, da se bez poteškoća razreši čvor, što se zauzla u našem gradu. Tražiće se i svakako i naći prave puteve, da se sav problem dovede sretno i bez trvenja k svoim naravnim cilju a biće dužnost čitave momčadi ratne mornarice, da podupire u toj zadaći rad narodnog odbora.

Odgovor Austro-Ugarske na Wilsonovu notu.

Beč, 28. oktobra. Ministar je vanjskih posala grof Andrassy naložio juče austro-ugarskom poslaniku u Stockholmu, da zamoli kraljevsku švedsku vladu, da vidi Sedmjenih Država ne sjezinu notu od 18. o. m. preda sledeći odgovor: „U odgovor na notu, koju je gospodin predsednik Wilson upravio 18. o. m. na Austro-ugarsku vladu i u smislu odluke gospodina predsednika, da sa Austro-ugarskom o pitanju primirja i mira separatno govori, čast je austro-ugarskoj vladi izjaviti, da, kao na priljažnje izjave gospodina predsednika, pristaje i na njegov u poslednoj noti sadržani nazor o pravima naroda Austro-Ugarske, naročito o pravima čehoslovaka i Jugoslavena. Pošto je prema tome Austro-Ugarska prihvatila sve uvete, o kojima je gospodin predsednik učinio ovlaštenim pristup u raspravljanja o primirju i miru, ne stoji u njenju austro-ugarske vlade početku tih pregovaranja više ništa na putu. Austro-ugarska se vlada dakle izjavlja pripravnom, da, ne čekajući na rezultat drugih pregovaranja, stupi u pregovaranja o miru medju Austro-Ugarskom i protivničkim državama, i o bezodvlačnom primirju na svim austro-ugarskim frontama, te molj gospodina predsednika Wilsona, da poduzme dotične uvodne mere.“

RATNI IZVEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 28. (D. u.). Službeno se javlja: Talijansko bojište: Na Sette Comuni ostala je bojna delatnost i jučer ograničena na pojedine sunke, koje su suzbili. Istočno od Brente nastala je na 60 km širokoj fronti velika bitka. U gorju medju Pantom i Piave opeta se izjavilo svi neprijateljski juriti, ja bili oni poduzeli još tako jakim silama. Južno od Fontana Serca od Talijana osvojena „Sternkuppe“, bila je u protunavali opet osvojena, kod česa je veći dio posade ostav u rukama naših junačkih četa. U ovom su se boju osobito istakle peš. puk. br. 7 (Celovac), 39 (Debrecin), 47 (Maribor), 49 (St. Pölten), 73 (Heb), 120 (zapadna Galicija), 139 (nova ugarska puk.), ugarski naizjajni bat. br. 17, hrvatski br. 42, bečka streljačka puk. br. 1 i hrvatska dom. puk. br. 28. Po novno priznanje zaslužuju opet top. peš. bojni istaci. Na Plavi započela je posle veoma jake topničke pripreve u noći na 27. antantina navala. Kod Walldobladene moguće nabijti neprijateljski odeli, da prispju na levi breg. Billi su većim delom potlenuti natrag. Kod Bigolina i Vidora osujelila je naša obrambena vatra pokušaje prelaza. Pod Vidorom uspeo je neprijatelj, te je jakim silama isilio prelaz. Naše su se čete bacile na njega u protunavali. Uveče se vršila borba kod sela Marliago i Sernaglia. Suprotno severoistočno tačke Montella ostao je talijanski pokušaj prelaza bez uspeha. Iz Papadopolja provalio je Englez do Tizze i San Paolo di Piave. 2 do 3 km duboko provalno mesto bilo je na bokovima zatvoreno od naših četa, koje su se hrabro borile za svaki pedali zemlje. Od juče u jutro su u toku na Plavi novi bojevi — Balkanske bojište: Kod Alencia na albanskoj obali bojevi zalaznica. Na srednjoj je Drini došlo do sukoba izmedju naših sigurnosnih četa i jakih bandi. Povlačenje naših četa u Srbiji vrši se bez smatanja sa strane neprijatelja. Bojovni je dodir opstajao juče samo severno od Kragujevca. — Poglavica generalnog stožera.

Nemački.

Berlin, 27. (D. u.). Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Vojna skupina naslednika prestolja Rupprechta: Nikakova veća bojna delatnost. Jugoistočno od Deince, istočno od Avelghema i kod Arréna (južno od Scheide) suzbijamo neprijateljske navale. Kod čičenja pojedinih engleskih gnezda kod Pamarsa i Engle Fontaine, zarobismo vojnika. — Vojna skupina nemačkog naslednika prestolja: Pokušaji neprijatelja, da kod Pogigaya predje preko kanala Oise, osujeljeni su. Medju Oiseom i Serreom povukli smo preposlednje noći naše čete, koje su stajale u izbočenom luku medju Orignyem i La Ferte u liniju zapadno od Guise, istočno od Crecy na Serre. Neprijatelj je juče napao naše nove linije južno od Guise. Bio je suzbijen te je izgubio mnoge oklopljene vozove. U odsečku Souchy izjavilo se rano u jutro nove navale Francuza medju Froldmozom i Pierrepontom. Zapadno od Aiane vršili su se juče samo meani bojevi. Suzbite se neprijateljske navale protiv naših četama, koje stoje na južnom bregu Aiane, jugoistočno od Rethella i kod Rillya. Na visinama Aiane istočno od Vouziersa zauzela je najveća topnička borba u savezu sa besuspješnim navajama protivika istočno od Chestreaa privremenu veliku jakost. — Vojna skupina pl. Gallwitz: Na visinama istočno od Moze, suzbili smo američanske navale kraj šume Consenvoy i u šumi Ormont. — Jugoistočno bojište: Započeta se kretanja nastavlja prema osnovi. Južno od Rudnika i Popole uspehni bojevi zalaznica. Na obim stranama Morave postoji samo neznanat bojni dodir sa neprijateljem. — Poglavica generalnog stožera vojske na bojištu.

Rat.

Francuski izveštaj od 25. oktobra: Imedju Oise i Serre nastavili su Francuzi uspešno svoje navale. U tom su odseku zarobili 820 momaka. Na fronti Serre uspeo je Francuzi, da prekorake reku i da se na čitavi kilometar ustale sa drugoj strani reke. Istočno od Souchya postigli su Francuzi znatne uspehe te zarobili preko 250 momaka. Dalje na jug

sevovili su Francuzi istavi niz neprijateljskih položaja po veoma ogorčenim bojevima te su dopremili preko 200 zarobljenika, 9 topova i mnogo strojnih pušaka. Istočno od Rethella upotpsunili su Francuzi svoj uspeh kod Amblya i Fleurya. Zarobili su 105 momaka, medju kojima 6 časnika, od kojih je jedan zapovednik bataljuna.

Engleski izveštaj od 25. oktobra u večer: Ujutro postavile su engleske čete svoje napredovanje za najbolje jutro od Seide. Tečajem dvodnevni bojevi dopremile su 1, 3 i 4. engleska armija na bojnem polju 9000 zarobljenika i 150 topova.

Izveštaj istočne armije od 24. oktobra: Na Dunsy, u okolici Lom-Palanke topovski bojevi. Topovi naše artiljerije ostelili su neprijateljski monitor. Kod sunaka na severni breg Dunava zadale su francuske ophodnje nemačke položajima teške gubitke te su im otele zarobljenika. U Srbiji nastavile su bojne sile na fronti Paračtin—Kraljevo svoje napredovanje te gone neprijatelja, koji se povlaćuje na sever.

Kabinet Karolyi u Ugarskoj.

Beč, 24. novembra. Kralj je primio pre podne ministra predsednika Wekerlea, koji je predao kralju svoju demisiju. Posle podne biće medju ostalim političarima primljen Andrassy i Karolyi. Drži se, da će sa sastav kabineta poveriti grofu Karolyu ili Andrassyu.

Budimpešta, 24. novembra. Veliki događaji jučerašnjeg dana, koji čak nadmasuju događaje na Recl, to je konačni pad grofa Tizze i njegovo otvoreno priznanje, da ne stoji više na istom stunovištu u pitanju izbornog prava. Osim toga drži se, da je položaj Tizzin konačno oboren već činjenicom, da je rasplet kritičnog političkog položaja u Ugarskoj moguć jedino, ako i oni slojevi naroda, koji dosada nisu bili zastupani u parlamentu, naime socijalni demokrate, pristupe u vladu. Različiti znakovi pokazuju, da će se u Ugarskoj sistem posvema promeniti i zato je jedva verovatno, da će kralj poveriti sastav kabineta grofu Andrassyu, nego će pre biti pozvan, da sastavi kabinet grof Karolyi.

* Ukinuće cenzura u Austriji. Iz Beča javljaju, da je unutarnji ministar dne 28. o. m. naložio političkim zemaljskim oblastima, da se postave izvan kreposti one naredbe, ustred kojih perijodički i drugi listovi bili prije izlaženja podvrgnuti predcenzuri.

Cehoslovaci. Agencija „Havas“ javlja iz Washingtona: Českoslovačke narodno veće proklamiralo je nezavisnost čehoslovačkoga naroda. Wilson je uručien jedan prepis isprave, koja objavljuje svrgnuće Habsburgovaca. (Vorwärts.)

Iz Jugoslavije.

Narodni porez. U najsvetlijim, ali i vrlo teškim vremenima u životu našeg naroda, kad se udaraju temelji slobodnoj jugoslovenskoj državi, stvorilo se narodnim poverenjem Narodno veće kao predstavnik ujedinjenog naroda Slovenaca, Hrvata i Srba, i otpočelo je ovih dana značajni posao. Veliki zadaci, koje ono ima da izvrši za organizaciju narodnih snaga, veoma su obimni i raznovrsni i traže pun napon i umne i fizičke sposobnosti najboljih elemenata naše nacije. Došli su oni važni momenti u životu, kad se mora računati sa svakim pojedincom našeg plemena i kad svaki na sebi nosi jedan dio narodne historije. Da uzmogne postići svoje ciljeve, Narodnom veću potrebna su, uz sve drugo, i velika novčana sredstva. Mnogi naši ljudi i mnoge ustanove, svesni tih potreba, javiše se sami Narodnom veću i ne čekajući posebnih poziva, dadoše znatne priloge za opću narodnu stvar. Ali se na tom, ma koliko to inače bilo pohvalno, ne može ostati. Kad se zna, da se danas stvaraju osnove za našu zajedničku slobodnu državu, koja će razviti sposobnosti svih vrsta narodnih i obuhvatiti u svom blagodatnom delovanju svakog pojedinca, onda treba da za tu državu doprinese svak svoj prilog. Svak bez razlike. Jer je to naša opća narodna kuća, koju dižemo svi, i u kojoj svak treba i mora da ima svoga udela. U njene temelje uzidali smo toliku našu krv i snagu, pa je pravo, da i njene zidove oblijemo svojim znojem, da nam svaki kamen u njoj bude izrazom jednog narodnog dela. Svaki naš čovek mora biti svestan, da mu je dužnost za opću narodnu stvar dati svoj deo prinosa i da je ta svesnost preduvet njegova užeg pripadništva novoj državi, koja s pravom traži od njega da joj pomogne, da se organizira. I ovo je dokaz jednog narodnog plebiscita. Za sad se taj prinos, ma koliki on bio, smatra kao dobrovoljni narodni porez. Stoga se Narodno veće Slovenaca, Hrvata i Srba obraća na sve naše ljude i na sve ustanove, da ispune svoju dužnost prema narodu. Naročito upire prstom u one, koji su imali sreće, da ova teška vremena prebrode bez ličnih žrtava i da gomilaju kapitala, dok su drugi krvarili i stradavali za bolju budućnost svih nas. Jer ne treba pri tom gubiti iz oćiju onaj veliki moralni imperativ, da će se jednog dana morati tražiti od svakog da pokaže, koliko je sam doprineo za opće narodno dobro u ova vremena, kad je svako dobro delo bilo dva puta više osećano i kad je dvostruko pomogao, ko je brzo pomogao.

Nevlaški bureau Narodnog Veća. Na sednici središnjega odbora Narodnog Veća zaključeno je, da se osnuje posebna novinarska sekcija sa članom središnjeg odbora drom. Ivanom N. Novakom kao pročelnikom. Sefom prese-kancelarije Narodnog Veća S. H. S. imenovan je član središnjeg odbora dr. Janko Simrak.

Izjava Jugoslovenskoga Odbora u Londonu. Reuter javlja, da Jugoslovenski odbor u Londonu na svojoj sednici od 19. o. m. dao ovu izjavu. Jugoslovenski odbor u Londonu, kao zastupnik i organizator 7 milijuna Slovenaca, Hrvata i Srba Austro-Ugarske i mnogobrojnih jugoslovenskih općina u sjevernoj i južnoj Americi, i engleskim dominijonima, odbija manifest, što ga je 16. listopada upravio kralj Karlo na svoje narode. Odbor govori u ime Jugoslavena Austro-Ugarske, kojima je teško gospodstvo upravu ovog vladara prečilo slobodnu reč. Naš je narod odlučio, da sasvim prekine svaku vezu s Habsburgovcima i njihovom monarhijom. Jugoslaveni izričito neću prave Habsburgovcima, da govore u njihovo ime. Manifest koji pokazuje njihovo uredenje sveta kao početak slobode i sameodredjena, jest drsko kucmerje. Jugoslovenski odbor protestira protiv potvere, kao da bi se jugoslovenski ideali mogli očitvotvoriti u habsburškoj monarhiji. Naš narod oćkuje ispunjenje svojih ideala jedino pobedom sentente i Sjedinjenih Država, za koje su ideale one učinile sve, što su mogle. („B. T.“)

Svi spleti i sve informacije u pogledu Narodnog Vijeća dobivaju se u kancelariji Narodnog Vijeća, Zagreb, Sabor, soba br. 9. Telefon 21—90. Uredovni satovi od 9 do 12 prije podne i od 4 do 7 poslije podne. Primanja stranaka od 11 do 12 sati prije podne i od 6 do 7 poslije podne.

Akademski garda. Na univerzi se osnovala akademski garda, koja će stupiti u savez Narodne straže u Zagrebu.

Domaće vesti.

Demonstracije. Jučer, u doba, kada se je obdržavala u „Narodnom Domu“ već objavljena naša skupština, prolazila je gradom grupa talijanskih mladića, pevajući obične demonstrativne njihove pesme. Prošli su pevajući mimo „Narodnog Doma“, te bijahu od našeg općinstva simpatično pozdravljeni a da niko nije reagirao. Zao nam je, da se je ista grupa, dalje demonstrirajući, hrvatski usklik čuč dobacivala kamečičima na „Marinekasino“. Konstatiramo, da sa naše općinstvo posve mirno razilho bez da je prouzročilo budi najmanju neugodnost te se radi toga ne smiju upisivati njemu na rovaš čine osoba izvan našega kola. Molimo sugradjane druge narodnosti, da nas podupru u našem nastojanju, da uzdržimo mir i red.

† Josip Zornada. Nesretna influence (španjolska kuničavica), koja sada općenito hars, kao da hoće da su njene žrtve ljudi mladi ili oni u muševnoj dobi, koji u mnogim slučajevima ostavljaju za sobom neopskrbijenu decu. Tako joj je prošlog petka, dne 25. o. m., morao podleći koli u narodu toli medju svojim učenicima i medju zvaničnim sudrugovima veoma omiljeni Josip Zornada, učitelj u Humu, u najlepšim godinama života, zapustivši uciviljenu stariju majku. Pogreb se vršio prošle nedelje na groblju u Roću, gde počivaju pokojnici njegove rodne kuće na Bruhu (Roč). Neizreciva nas tuga hvata, kad vidimo, kako nam umiru mladi ljudi upravo sada, kad je našem narodu na domaku lepša budućnost.

Ne držite papirni novac kod kuće. Mnogi su mnjenja, da je bolje držati papirnati novac kod kuće negoli ga uložiti u štedionicu. To mnjenje jest posvema neispravno. Neka se sa austrijskim novcem dogodi budi što god, uvek je bolje da je uložen u sigurnu štedionicu nego li da leži kod kuće. Pozivljemo radi toga naše pučanstvo u njihovom vlastitom interesu, da papirnati novac ne drže kod kuće, nego neka ga uloži u dobro stojeću štedionicu (n. pr. Istarsku posujilaicu, Kreditno društvo ltd.). Također sav drugi novac, koji bi bio gde drugde uložen, neka se izruči domaćim slavenskim zavodima. — To preporuča predsednik Narodnog veća, dr. Ante Korošec.

Dobrovoljni doprinosi.

Za fond odbora „Narodnog veća“ u Pakl, darovao dalje: N. Mečar K 20, dr. Miho Buzolić K 40, dr. Virant K 50, Anton Rocce K 5, tvrtka Josip Krmpotić K 500, Rubeša Albert, načelnik postaje u Vodnjanu, šalje K 20 ključ: „Živela naša kulturna Jugoslovenska država, poduprimo sve sile za skori cvat njezin“. Soya Slavoljub K 20, Legiša Anton K 20, Baselli Josip K 20, inžinir Frieze i supruga K 20, Rojc Ivan K 30, Naglič Bernard K 10, Teran Franjo, prometni činovnik kolodvora Vodnjana K 10, Zoleša Franjo, magaziner kolodvora Vodnjana K 10, Dašena Martin K 5, dr. Mirko Vratović K 100, Danica Buzolić K 50, Miško Poropat K 16. Ukupno K 946.—, zadnji iskaz K 250.—, ukupno K 1196.—. (U Vodnjanu sabrane je i bje otposlano K 343 za „Narodno veće“ te poslano 9. oktobra na adresu predsednika).